

Bouwnieuws Theater Diligentia

Uitgave 1, november 2002

Eerste uitgave Bouwnieuws

Voor u ligt het eerste Bouwnieuws van Theater Diligentia. Tot aan de opening, in het voorjaar 2004, zullen er verschillende uitgaven verschijnen.

Als u deze uitgaven bewaart en later aan elkaar legt, ontstaat er een stripverhaal van foto's waar het bouwproces geheel zichtbaar wordt.

In dit Bouwnieuws vindt u twee losse kaarten. Het zou geweldig zijn als u deze wilt verzenden naar uw relaties want er is nog veel geld nodig. Zoals u weet hebben bestuur en directie zich verbonden aan een inspanningsverplichting om € 900.000 via fondsen en sponsoring te verkrijgen. Dit bedrag is vooral nodig voor de inrichting van het theater.

Tot nu toe is ruim eenderde toegezegd, inclusief de opbrengst van de Benefietvoorstelling.

Het gaat dus goed, ondanks de lastige economische situatie, maar het is nog niet goed genoeg. Uw hulp blijft nodig en bedenk: alle beetjes helpen.

Voor meer informatie of goede ideeën over mogelijkheden van sponsoring kunt u bellen met ondergetekende: 06-51234047.

Voor de volledigheid: het rekeningnummer van de Stichting Vernieuwing Diligentia in Den Haag is 24.50.03.150.

Bestuur en directie hopen van harte dat dit Bouwnieuws u betrokken houdt bij de verbouwing van ons Diligentia.

Op de website www.theater-diligentia.nl treft u steeds het meest recente nieuws en de meest recente foto's aan.

Blijft u ons volgen?

Anja Overhoff
Directeur

Toezeggingen sponsoren

Fondsen

Fonds 1818 schenkt, € 200.000

Stichting Levi Lassen,

sponsormaterialen € 10.000

M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting,

naamgeving van de zaal € 25.000

Clepkens Hendriks Fonds, € 5.600

Stichting HG Groene Kruisfonds,

aanleg rolstoelplaatsen € 6.000

Bedrijven

Aegon NV, naamgeving van de grote foyer

Theodoor Gilissen Bankiers N.V., naamgeving bovenfoyer

Vestia Groep, naamgeving van het balkon

Woningbeheer, nader te bepalen object

Particulieren

Vele particuliere personen brachten tot nu toe ruim € 3.650 bij elkaar (inclusief verkoop video).

Nieuws van de archeologische dienst

De afdeling Archeologie van de Dienst Stadsbeheer beheert het archeologisch bodemarchief van de stad. Bij elk bouwplan wordt bepaald wat de effecten van de bouw op de bodem zijn. Als een terrein archeologische waarde heeft en wordt aangetast bij de uitvoering van het plan, zoeken we contact met de initiatiefnemer. We bekijken dan hoe het noodzakelijke archeologische onderzoek kan worden ingepast. Zo is ook naar de plannen met Diligentia gekeken.

Verrassende ontdekkingen

De zijde van de Hoge Nieuwstraat had bij een eerdere inventarisatie de laagst mogelijke waardering gekregen; er zou zelfs niets interessants in de bodem meer over zijn na de bouw van een betonnen toneelkelder in 1950. Maar omdat er altijd verrassingen kunnen zijn, hebben wij gevraagd ons te bellen als er iets bijzonders te voorschijn kwam bij de sloop. En dat gebeurde op 24 september. We werden gebeld met het verzoek om snel te komen kijken; er waren kelders ontdekt. Binnen een half uur na de melding waren we op het bouwterrein, waarna in hoog tempo een profieltekening is gemaakt. Sindsdien zijn we een aantal keren teruggekomen, omdat er toch steeds meer muurwerk te voorschijn kwam en dit steeds meer vragen opeiep.

Kelders met tongewelf

Bij het uitgraven van de betonnen toneelkelder was een ruim gat gemaakt, ook onder de toneelzaal, waarbij twee kelders zijn aangesneden. Deze kelders dateren uit de periode van vóór de bouw van Diligentia. Beide kelders hebben een tongewelf, maar daarmee houdt elke gelijkheid op. De grootste kelder, die vermoedelijk uit het begin van de 17e eeuw dateert, is ongeveer vier meter breed en ligt ruim twee meter achter de rooilijn van de Hoge Nieuwstraat in de lengterichting van die straat. Het is de voortzetting van de kelder die in 1950 gesloopt is bij de bouw van de toneelkelder.

De andere kelder ligt hier noordelijk van, was 2,5 meter breed en

heeft waarschijnlijk een lengte van ongeveer 5 meter gehad. Aan de aanslag aan de binnenzijde was te zien dat hier in het verleden water in had gestaan. Het was een zogenaamde waterkelder, waarin regenwater werd verzameld voor gebruik in de keuken. Vanaf de 17e, maar nog meer in de 18e eeuw werden veel huizen toegerust met een dergelijke voorziening. Die bevond zich dan pal achter de achtergevel of onder een binnenplaats en werd gevoerd door een regenpijp.

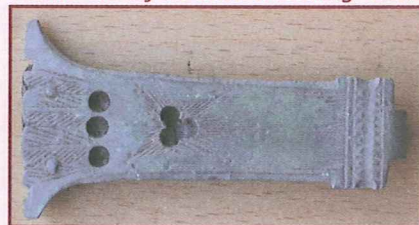
Muurfragmenten

Behalve de twee kelders was er voor het geïnteresseerde oog nog meer te zien. Er waren twee muurfragmenten, die op basis van baksteenformaten en metselwijze respectievelijk uit de 15e en 16e eeuw dateren. Tussen deze muren was ook goed te zien dat deze locatie op een duinrug ligt. De opbouw van de grondlagen is als volgt: geel duinzand met een goed ontwikkelde bruine humeuze bodemlaag, waarop een zandige ophoging uit het begin van de 15e eeuw ligt.

Bronzen boeksluiting

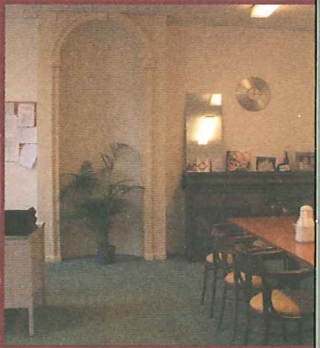
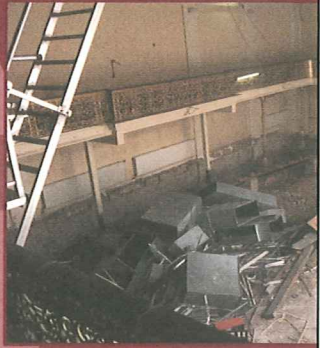
Eén van de graafmachinisten, die scherven en metaal had verzameld en dit overdroeg, bleek een interessant voorwerp te hebben opgeraapt: een bronzen boeksluiting uit de 15e of 16e eeuw. Inmiddels is dit voorwerp schoongemaakt en tot 22 november te bewonderen in de metaal-vitrine die bij de tentoonstelling "Achter de scherven van Archeologie" in het Atrium van het Stadhuis hoort.

Monique van Veen,
Dienst Stadsbeheer,
afdeling Archeologie,
Gemeente Den Haag

Bouwnieuws Theater Dilligentia

Uitgave 1, november 2002

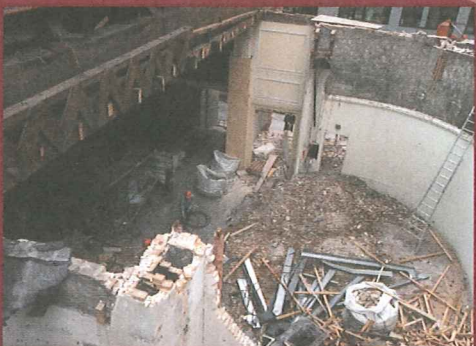

Foyer

Zaal

Toneel

Bovenfoyer

Toneelzolder

Achtergevel

Nu één grote bouwput

Wie nu in Diligentia komt zal moeite hebben het gebouw te herkennen. Het gebouw is veranderd in één grote bouwput, bekende vertrekken zijn verdwenen en onbekende elementen zijn tevoorschijn gekomen. Voor een architect is deze periode bijzonder spannend, want nu pas kan hij de ware aard van het gebouw doorgronden.

Bouw gaat van start

Voordat een architect een restauratieplan kan maken, wordt er een uitgebreid bouwhistorisch onderzoek verricht. Bij Diligentia heeft dat een schat aan informatie over het gebouw en zijn geschiedenis opgeleverd, die als basis is gebruikt voor het plan. Het bouwhistorisch onderzoek was echter nog niet compleet. Vele oude delen werden door gestucte wanden of plafonds aan het zicht onttrokken. Het theater was immers nog in gebruik, zodat er niet gesloopt kon worden. Daarom is er altijd rekening mee gehouden dat de plannen in een later stadium bijgesteld moesten worden.

Intmiddels is de bouw in volle gang. Het toneelhuis is gesloopt om plaats te maken voor een nieuwe toneeltoren en de oude bouwdeelen zijn ontdaan van alle voorzetwanden, verlaagde plafonds en andere moderne toevoegingen. Bij dit zogenaamde 'strippen' van het gebouw zijn vele interessante elementen tevoorschijn gekomen.

Vondsten in de foyerruimten

Het voorhuis aan het Lange Voorhout is één van de oudste delen van het pand (ca. 1650). Hier bevonden zich altijd de representatieve vertrekken. Dit was onder andere te zien aan de rijk gedecoreerde haard en de mooie gevelbetimmering op de begane grond. Twee empire kachelnissen op de eerste verdieping waren ook goed zichtbaar, alleen niet voor het publiek. Bij het strippen bleek dat de gevel op de eerste verdieping ook voorzien was van een gevelbetimmering. Op sommige plaatsen eenvoudiger uitgevoerd dan op de begane grond maar wel voorzien van luiken en vensterbanken. Achter de voorzetwanden kwam nog een andere verrassing tevoorschijn. Het was bekend dat er zich op de eerste verdieping een dubbele paneeldeur bevond die het voorhuis met de linker zijvleugel verbond. Het was dan ook geen verrassing toen deze deur werd aangetroffen, maar bij nadere beschouwing

bleek deze deur geplaatst in een grotere, nog veel oudere opening! Deze getoogde opening was in het begin van de 19e eeuw gemaakt en was nog redelijk in tact. Niet veel later werden in de ruimte aan de andere zijde van deze deur (in de voormalige bovenfoyer) twee nog oudere doorgangen aangetroffen die waarschijnlijk stammen uit de bouwtijd van deze vleugel. Een andere mooie vondst was het geschilderde houten plafond op de 1e verdieping van het voorhuis. Dit plafond bestaat uit moeren en kinderbalken met daarop dikke houten vloerdelen. De moerbalken zijn dikke balken die van de voorgevel naar de andere kant van het vertrek lopen. Tussen die moerbalken liggen de dunnere kinderbinten die de vloerdelen dragen. Dit plafond is samen met de muren en de kapspanten het oudst aanwezige bouw materiaal en daarom zeer waardevol.

De vitrage er nog in!

Aan de rechter zijde (op de plaats waar tot voor kort de garderobe was) staat achter het voorhuis een smalle zijvleugel. Dit bouwdeel is gelijk met het voorhuis gebouwd en bevatte de vertrekken van het personeel. Nadat de ruimten 'gestript' waren werd de oorspronkelijke indeling weer zichtbaar en kwamen oude trappen tevoorschijn. Ook kwamen weer een paar oude ramen in het zicht, met soms de vitrage er nog in. Een aantal van deze ramen stamt nog uit de bouwtijd, sommige zijn er later in gemaakt. Vroeger zorgden ze voor daglicht in de kamers en voor zicht op de binnenplaats. Bij het overkappen van de binnenplaats verloren ze hun functie en werden ze aan het zicht onttrokken.

Bijschaven van het bouwplan

Al deze interessante vondsten geven een beter inzicht in de bouwgeschiedenis van dit pand. Ze zorgen ook voor een andere kijk op al bekende elementen. Ze brengen verband in wat soms onafhankelijke elementen leken. Het spreekt voor zich dat een architect daar wat mee moet doen. Daarom zal het plan aangepast en bijgeschaafd worden. Daarbij kan je niet over één nacht ijs gaan. Alle argumenten moeten opnieuw gewogen worden en alle feiten opnieuw getoetst. Wij hopen u hier in een volgend Bouwnieuws meer over te kunnen vertellen.

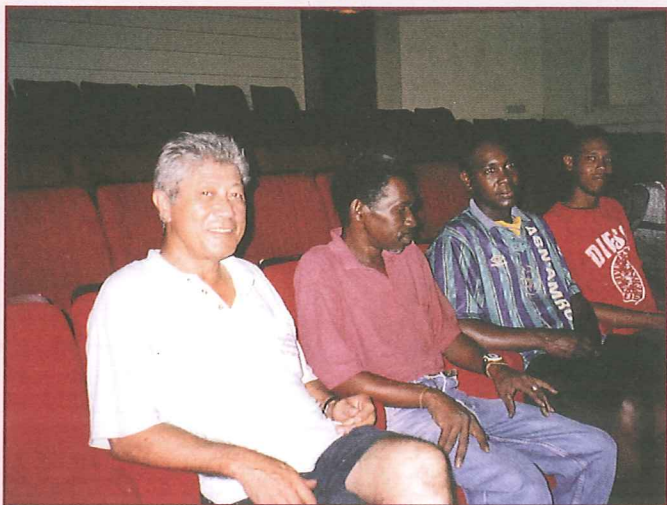
Kees van Harmelen,
HTV Architecten

Stoelen aangekomen in Paramaribo

De stoelen uit Theater Diligentia zijn aangekomen en geplaatst in het Thalia Theater in Paramaribo, Suriname.

De naamplaatjes van de stoelsponsors uit 1992 zijn meeverhuisd... wie had kunnen denken dat deze manier van sponsoring zelfs in Suriname te zien zou zijn?

Meer foto's vindt u op de website: www.theater-diligentia.nl

Evenement einde sloop, start bouw

Op 2 oktober jl. reed wethouder Financiën en Cultuur Louise Engering-Aarts het laatste puin uit het theater. Dit was de symbolische handeling om de sloop af te sluiten en te starten met de bouw. Vele belangstellenden volgden dit heugelijke feit.

Voor meer informatie en foto's:
zie www.theater-diligentia.nl

Bouwnieuws is een uitgave van:

Stichting Kunstkring Diligentia
Lange Voorhout 5
2514 EA Den Haag
070 - 365 75 52
directie@theater-diligentia.nl

www.theater-diligentia.nl
www.theater-pepijn.nl